

Załącznik nr 2
do uchwały nr 2/2021/2022
Rady Pedagogicznej
Publicznej Szkoły Podstawowej Nr 14 Integracyjnej
im. Jana Pawła II w Radomiu
z 27 września 2021 r.

SZKOLNY PROGRAM

WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY

Publicznej Szkoły Podstawowej Nr 14 Integracyjnej

im. Jana Pawła II

w Radomiu

na rok szkolny 2021/2022

Spis treści:

1. Wprowadzenie do programu.
2. Podstawa prawna programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły.
3. Misja szkoły.
4. Model absolwenta naszej szkoły.
5. Uczestnicy programu wychowawczo–profilaktycznego szkoły.
6. Założenia i cele programowe.
7. Diagnoza sytuacji wychowawczej w szkole.
8. Priorytety do pracy wychowawczo – profilaktycznej.
9. Strategia wychowawczo – profilaktyczna.
10. Współpraca z rodzicami w zakresie działań wychowawczych, zapobiegawczych, prozdrowotnych oraz interwencyjnych
11. Metody współpracy szkoły z policją.
12. Ewaluacja programu wychowawczo – profilaktycznego szkoły.

I. Wprowadzenie do programu

W skład Publicznej Szkoły Podstawowej Nr 14 Integracyjnej im. Jana Pawła II w Radomiu wchodzi: oddziały przedszkolne (rocznego przygotowania przedszkolnego) oraz klasy I-VIII.

Głównym zadaniem szkoły jest wychowanie ku wartościom, dlatego program obejmuje treści mające na celu wzmacnianie wartości, którymi warto kierować się w codziennym życiu oraz pracę wychowawczą – profilaktyczną nad całością osobowości ucznia z uwzględnieniem kształtowania sfery emocjonalnej, fizycznej, intelektualnej, społecznej i duchowej (model profilaktyki zintegrowanej). Zmierza do wyposażenia ucznia w wiedzę i umiejętności, które są niezbędne w budowaniu dojrzałej osobowości i systemu wartości oraz sprzyjają właściwemu stosowaniu norm społecznych. Program ma pomóc uczniom zrozumieć problemy i sytuacje, z którymi będą sobie radzili, a także odkryć i rozwinąć ich możliwości i uzdolnienia. Realizacja programu zmierza do wykształcenia postaw sprzyjających bezpieczeństwu, zdrowemu stylowi życia, właściwej komunikacji i budowaniu relacji międzyludzkich. Przygotowuje ucznia do życia społecznego i zawodowego oraz odpowiedzialnego korzystania z wolności. Ma on także na celu przeciwdziałanie pojawianiu się u uczniów zachowań ryzykownych związanych z używaniem środków psychoaktywnych, niosących ryzyko negatywnych konsekwencji dla zdrowia fizycznego i psychicznego ucznia oraz jego otoczenia społecznego.

Realizatorami i odbiorcami programu są:

- uczniowie,
- rodzice,
- nauczyciele, wychowawcy,
- pedagog i psycholog szkolny,
- inni pracownicy szkoły.

Program obowiązuje w roku szkolnym 2021/2022. W tym czasie w miarę potrzeb będzie on odpowiednio modyfikowany i dostosowywany do bieżącej sytuacji wychowawczej w szkole i indywidualnych potrzeb zespołów klasowych.

II. Podstawa prawna

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr78, poz. 483 z późn. zm.)
2. Konwencja o prawach dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. 1991 nr 120 poz. 526 z późn. zm.).
3. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1327, z 2021 r. poz. 4, 1237).
4. Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1082 z późn. zm.).
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 356 z późn. zm.).
6. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. – Dz. U. z 2021 r. poz. 1119).
7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050).
8. Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982 r. t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 969).
9. Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (t. j. Dz. U. 2021 r. poz. 276).
10. Ustawa z dnia 11 września 2015r. o zdrowiu publicznym (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 183).
11. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 1449).
12. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1280).
13. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (t. j. Dz. U. 2020 poz. 1280).
14. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego dzieci i indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży (Dz. U. 2017 r. poz. 1616 z późn. zm.)
15. Rozporządzenie MEN z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności

- wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1449).
16. Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2021/2022.
 17. „Wytyczne MEiN, MZ i GIS dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych – tryb pełny stacjonarny” - zbiór zaleceń uwzględniający sytuację epidemiologiczną, w tym dotyczących pomocy psychologicznej w sytuacji kryzysowej wywołanej pandemią COVID-19.
 18. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 6 sierpnia 2019 r. w sprawie wymagań wobec szkół i placówek (Dz. U. z 2019 r. poz. 1575 z późn. zm.).
 19. Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzona w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169).
 20. Powszechna deklaracja praw człowieka uchwalona przez Zgromadzenie Ogólne ONZ rezolucją 217/III A w dniu 10 grudnia 1948 roku w Paryżu.
 21. Statut Publicznej Szkoły Podstawowej Nr 14 Integracyjnej im. Jana Pawła II w Radomiu.
 22. Raport Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej „Jak wspierać uczniów po roku epidemii? Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i zdrowia psychicznego – sporządzony na zlecenie MEiN (oparty na wynikach badań wśród uczniów, rodziców i nauczycieli w kresie kwiecień 2020 – styczeń 2021).

Program został opracowany na podstawie analiz, badań przeprowadzonych wśród uczniów, rodziców i nauczycieli szkoły, wyników ewaluacji wewnętrznej, kierunków polityki oświatowej Rzeczypospolitej Polskiej, podstawy programowej kształcenia ogólnego.

III. Misja szkoły

W naszej szkole staramy się być dla siebie przyjaźni, wrażliwi na drugiego człowieka i jego potrzeby. Ciągłe jeszcze używamy słów: proszę, dziękuję, przepraszam. Każdy z nas jest inny, ale jednakowo ważny. Wspólnie z rodzicami dbamy o pełny i możliwie wszechstronny rozwój ucznia, przygotowując go do życia w poczuciu odpowiedzialności za siebie i innych oraz dokonywania prawidłowych wyborów. Chcemy, by uczeń wiedział co dobre, a co złe. By pamiętał, że Polska jest naszą wspólną Ojczyzną.

Pokazujemy złożoność świata, miejsce człowieka w środowisku przyrodniczym, społecznym i kulturowym. Rozwijamy i ukierunkowujemy ciekawość poznawczą.

Kształcimy samodzielność intelektualną, umożliwiamy dokonywanie wyborów edukacyjnych stosownie do indywidualnych potrzeb i możliwości, zgodnie z zasadami skutecznej integracji.

W bieżącym roku szkolnym ważnym priorytetem naszej szkoły jest także profilaktyka i działania pomocowe na rzecz wsparcia psychicznego uczniów w trakcie i po wygaśnięciu epidemii COVID-19. Misją szkoły jest „osiągnięcie zaburzonej równowagi między przewartościowanym nauczaniem, a niedowartościowanym wychowaniem, uzupełnianym o profilaktykę” (patrz: Raport Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej „Jak wspierać uczniów po roku epidemii? Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i zdrowia psychicznego.).

IV. Model absolwenta naszej szkoły

Model absolwenta uwzględnia oczekiwania rodziców i nauczycieli, ocenę potencjałów i możliwości rozwojowych uczniów, analizę uwarunkowań lokalnej społeczności, bilans zasobów szkolnych.

Sfera fizyczna:	• ma ugruntowane nawyki higieniczne, • potrafi zadbać o estetyczny i stosowny do sytuacji wygląd zewnętrzny, • szanuje swoje ciało, jest odpowiedzialny za własne zdrowie i rozwój fizyczny, • planuje w sposób zrównoważony swoją pracę i wypoczynek, • zdrowo się odżywia i wykazuje systematyczną aktywność fizyczną, • ma świadomość szkodliwości substancji i zachowań uzależniających, • ma ukształtowane mechanizmy chroniące przed podejmowaniem zachowań ryzykownych, • rozumie naturę stresu, potrafi sobie z nim radzić w sposób konstruktywny, • przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny życia, a także ochrony przed chorobami zakaźnymi (np. COVID-19)
Sfera emocjonalna:	• potrafi rozpoznawać i nazywać emocje swoje i innych, • rozumie swoje emocje i potrafi wyrażać je w adekwatny sposób, • jest wrażliwy na potrzeby innych i szanuje ich uczucia • zna i stosuje mechanizmy samokontroli, które umożliwiają radzenie sobie z trudnymi emocjami oraz kontrolę własnych impulsów,

	• zna zasady ochrony zdrowia psychicznego (w tym w sytuacji kryzysowej wywołanej epidemią COVID-19) oraz czynniki chroniące przed zagrożeniami wynikającymi z długotrwałej izolacji społecznej i reżimu sanitarnego), • rozumie związek między pogorszeniem się stanu zdrowia psychicznego a podejmowaniem zachowań ryzykownych i problemów z tym związanych (np. stosowanie substancji psychoaktywnych, przemocy, uzależnień behawioralnych, • ma adekwatne poczucie własnej wartości.
Sfera intelektualna:	• swobodnie korzysta z różnych źródeł wiedzy, • potrafi wyznaczać cele i organizować proces ich realizacji, • jest twórczy, kreatywny i zdolny do sterowania własnym kształceniem, • potrafi wykorzystywać zdobytą w szkole wiedzę i umiejętności w sytuacjach życia codziennego, • jest samodzielny, ma wewnętrzną motywację do własnego rozwoju, • podejmuje wyzwania i potrafi poradzić sobie z ewentualnymi niepowodzeniami, • posiada aspiracje i plany na przyszłość adekwatne do swoich możliwości, • jest ciekawy świata w różnych jego aspektach, otwarty, odważny w jego odkrywaniu, • posługuje się świadomie nowoczesnymi środkami informatycznymi.
Sfera społeczna:	• buduje i podtrzymuje pozytywne relacje z ludźmi, • zna i stosuje zasady komunikacji międzyludzkiej i właściwego rozwiązywania konfliktów, • aktywnie uczestniczy w życiu społecznym, • okazuje szacunek i tolerancję wobec innych, bez względu na ich wiek, płeć, rasę, wyznanie, stan zdrowia, pochodzenie, status socjoekonomiczny i poglądy, • jest świadomy pełnionych przez siebie ról społecznych i wynikających z nich praw i obowiązków, • zna i stosuje zasady i normy powszechnie akceptowane w społeczeństwie,

	• jest odpowiedzialny za swoje działania, przewiduje konsekwencje swojego zachowania i bierze za nie odpowiedzialność, • świadomie, krytycznie i selektywnie odbiera przekaz medialny, • szanuje symbole narodowe i religijne wszystkich wyznań, • godnie reprezentuje swoją rodzinę, szkołę, region, kraj.
Sfera duchowa:	• ma ukształtowany akceptowany społecznie system wartości umożliwiający funkcjonowanie w życiu codziennym uwzględniający m. in. szacunek, uczciwość, szczerłość, tolerancję, patriotyzm, wspólnotę, wiarę, odpowiedzialność, pracę, rodzinę, • zna tradycję własnej rodziny, szkoły, regionu, kraju, • umiejętnie i z dystansem podchodzi do informacji płynących ze świata zewnętrznego i ze środków masowego przekazu

V. Uczestnicy programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły

Za wszechstronny rozwój osobowości ucznia współodpowiedzialni są wszyscy uczestnicy programu:

Rodzice:

- biorą udział w tworzeniu programu wychowawczo – profilaktycznego szkoły,
- wspierają dziecko we wszystkich jego poczynaniach działaniach i zapewniają mu poczucie bezpieczeństwa
- wspierają wychowawców i nauczycieli w podejmowanych przez nich działaniach,
- aktywnie uczestniczą w życiu szkoły,
- mają prawo do wychowania zgodnie z własnymi przekonaniami religijnymi i moralnymi, jeśli nie są one w sprzeczności z prawami dziecka,
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez dzieci (np. czuwają nad bezpiecznym korzystaniem z Internetu),
- służą wiedzą, doświadczeniem i pomocą.

Wychowawcy klas:

- dbają o dobre relacje uczniów w klasie, utrzymywanie kontaktów rówieśniczych, rozwijanie wzajemnej pomocy i współpracy grupowej,
- dbają o poczucie bezpieczeństwa i akceptacji ucznia w klasie.

Nauczyciele oraz specjaliści:

- oddziałują wychowawczo na uczniów niezależnie od przypisanych im funkcji dydaktycznych i opiekuńczo-wychowawczych,
- odpowiadają za życie, zdrowie i bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole, podczas wyjazdów i wyjazdów szkolnych,
- udzielają pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych w oparciu o rozpoznane potrzeby uczniów, informują o potrzebach związanych z problemami w nauce oraz o przejawianych zdolnościach,
- wspierają swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów, ich zdolności i zainteresowania,
- inspirują uczniów do twórczych poszukiwań, aktywności i samodzielności,
- reagują na przejawy nietolerancji, dyskryminacji i innych negatywnych zachowań,
- dążą w swojej pracy do integracji zespołu klasowego, angażując w życie klasy wszystkich uczniów,
- wspólnie z psychologiem, pedagogiem zabiegają o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów, dostosowują wymagania edukacyjne do specyficznych potrzeb ucznia,
- współtworzą atmosferę życzliwości i zrozumienia, budzą szacunek swoją wiedzą, kompetencją i postawą,
- realizują w toku pracy wychowawczej treści i cele programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły,
- przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, a także depresją i innymi negatywnymi skutkami epidemii COVID-19,
- przestrzegają reguł sanitarnych określonych w „Wytycznych MEiN, MZ, GIS”, obowiązujących w szkole w okresie epidemii COVID-19,
- udzielają uczniom pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych, skutków długotrwałej izolacji społecznej, ograniczeń i nieprzewidywalnych zmian związanych z epidemią COVID-19.

Psycholog i pedagog szkolny:

- prowadzą badania i działania diagnostyczne uczniów, w tym diagnozowanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów w celu określenia mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów oraz przyczyn niepowodzeń edukacyjnych lub trudności w funkcjonowaniu uczniów, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu szkoły,
- diagnozują sytuację wychowawczą w szkole w celu rozwiązywania problemów wychowawczych, stanowiących barierę i ograniczających aktywne i pełne uczestnictwo ucznia w życiu szkoły,
- udzielają uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb,

- podejmują działania z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży,
- minimalizują skutki zaburzeń rozwojowych, zapobiegają zaburzeniom zachowania oraz inicjują różne formy pomocy w środowisku szkolnym i pozaszkolnym uczniów,
- inicjują i prowadzą działania mediacyjne i interwencyjne w sytuacjach kryzysowych,
- udzielają pomocy rodzicom i nauczycielom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów,
- wspierają nauczycieli i innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- wspierają nauczycieli, wychowawców, innych psychologów czy pedagogów, którym trudno jest wspierać uczniów w związku z tym, że sami przeżywają stan silnego przygnębienia epidemią, przemęczenia lub przechodzą inny kryzys psychiczny (*patrz: Raport Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej „Jak wspierać uczniów po roku epidemii? Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i zdrowiopsychicznego”*),
- aktywnie włączają się do bezpośredniej pracy profilaktycznej i bezpośredniego wsparcia uczniów i rodziców, służą doradztwem dla nauczycieli, wspierają ich w identyfikowaniu problemów uczniów i prowadzeniu z uczniami zajęć wspierających, integracyjnych, profilaktycznych.

Uczniowie, Samorząd Uczniowski:

- przestrzegają regulaminu szkoły,
- współorganizują imprezy i akcje szkolne,
- znają i przestrzegają norm zachowania obowiązujących członków społeczności szkolnej,
- akceptują innych uczniów i szanują ich prawa,
- współtworzą społeczność szkolną i wykorzystują swe prawo do samorządności,
- prowadzą zdrowy tryb życia dbają o swoje środowisko.

Środowisko lokalne:

- wspiera działania wychowawczo-profilaktyczne; są to m.in.:
 - ✓ Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne,
 - ✓ Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny i Nieletnich w Radomiu,
 - ✓ Policja, Straż Miejska,
 - ✓ Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Radomiu,
 - ✓ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
 - ✓ Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
 - ✓ Ośrodek KARAN,
 - ✓ Stowarzyszenie „ARKA”
 - ✓ Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Radomiu,

- ✓ Urząd Miejski – Wydział Edukacji,
- ✓ inne instytucje współpracujące ze szkołą przy realizacji w/w programu (poradnie specjalistyczne, stowarzyszenia i instytucje wspierające działania ekologiczne i promujące zdrowy styl życia).

VI. Założenia i cele programowe

Działalność wychowawcza

Działalność wychowawcza w szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganiu ucznia i wychowanka w jego rozwoju w sferze:

- fizycznej – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowanie zachowań prozdrowotnych, w tym w zakresie przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się epidemii COVID-19,
- psychicznej – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, postaw sprzyjających rozwijaniu własnego potencjału, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi uczniów, zdrowiu i dobrej kondycji psychicznej, poszerzanie kompetencji i świadomości znaczenia wsparcia w sytuacji kryzysowej osób z najbliższego otoczenia uczniów (rodziców, nauczycieli i wychowawców, specjalistów w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej, rówieśników),
- społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz dokonywania wyborów, kreowanie postaw prospołecznych w sytuacji kryzysowej (np. epidemia COVID-19),
- duchowej – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia, rozwijanie poczucia odpowiedzialności społecznej w sytuacjach kryzysowych zagrażających całemu społeczeństwu (np.: rozprzestrzenianie się epidemii COVID-19).

Działalność wychowawcza w naszej szkole obejmuje w szczególności:

- współdziałanie całej społeczności szkoły na rzecz kształtowania u uczniów wiedzy, umiejętności i postaw określonych w sylwetce absolwenta,
- kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie i odpowiedzialność za własny rozwój należą do jednych z najważniejszych wartości w życiu, a decyzje w tym zakresie podejmowane są w poczuciu odpowiedzialności za siebie i innych,

- budowania spójnego (wraz z rodzicami) systemu wartości oraz kształtowania postaw prozdrowotnych i promowania zdrowego stylu życia oraz zachowań proekologicznych,
- wzmocnienie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą,
- budowanie atmosfery wzajemnego szacunku, tolerancji i życzliwości,
- wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów,
- kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, w tym poprzez możliwości udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym,
- przygotowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w kulturze i sztuce narodowej i światowej,
- wykształcenie u uczniów, nauczycieli i rodziców postrzegania sytuacji kryzysowych jako szansy na „zmianę” mogącą przynieść trwałe wartości, np.: umiejętność zapobiegania bezradności będącej początkiem pogorszenia kondycji psychicznej człowieka i jej negatywnych skutków (patrz: Raport Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej „Jak wspierać uczniów po roku epidemii? Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i zdrowia psychicznego”).

Działalność edukacyjna

Działalność edukacyjna w szkole polega na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy i umiejętności u uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców w zakresie promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.

Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności:

- poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także suplementów diety i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach,
- rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów,
- wzmocnienie kompetencji nauczycieli, wychowawców, rodziców w zakresie profilaktyki oraz rozpoznawania wczesnych symptomów depresji u dzieci i starszej młodzieży,

- poszerzanie wiedzy uczniów, nauczycieli, rodziców na temat wpływu sytuacji kryzysowej (np.: wywołanej pandemią COVID-19) na funkcjonowanie każdego człowieka oraz możliwości uzyskania pomocy w szkole i poza szkołą,
- kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,
- poszerzanie wiedzy uczniów na temat metod zapobiegania rozprzestrzenianiu się epidemii COVID-19,
- doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców zakresie profilaktyki używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego.

Działalność informacyjna

Działalność informacyjna w naszej szkole polega na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, wpływu niskiego poziomu kondycji psychicznej na funkcjonowanie w życiu.

Działalność informacyjna obejmuje w szczególności:

- dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych i innych zagrożeń cywilizacyjnych, a także działań podejmowanych na rzecz kompensowania negatywnych skutków przedłużającej się epidemii,
- udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i ich rodziców w lub opiekunów przypadku używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowawcom w, ich rodziców lub opiekunów w przypadku obniżonej kondycji psychicznej, depresji, innych problemów psychologicznych i psychiatrycznych,
- przekazanie informacji uczniom i ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów w ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Działalność profilaktyczna

Działalność profilaktyczna w szkole polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

Działalność profilaktyczna dotyczy:

- wspierania wszystkich uczniów w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- wspierania uczniów, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia,
- wspierania uczniów, u których rozpoznano objawy depresji lub obniżenia kondycji psychicznej, a także prowadzenie działań profilaktycznych wobec wszystkich uczniów szkoły.

Działalność profilaktyczna obejmuje w szczególności:

- realizowanie wśród uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych,
- kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych,
- poszerzenie kompetencji osób oddziałujących na uczniów (nauczycieli, rodziców, wychowawców, specjalistów) w zakresie wczesnego rozpoznawania objawów depresji,
- doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych.

VII. Diagnoza sytuacji wychowawczej w szkole

W celu zdiagnozowania aktualnej sytuacji wychowawczej w szkole w roku szkolnym 2020/2021 zostały przeprowadzone następujące diagnozy:

1. Diagnoza głównych problemów wychowawczych w szkole.
2. Diagnoza relacji koleżeńskich w wybranych zespołach klasowych.
3. Diagnoza bezpieczeństwa oraz samopoczucia na podstawie ankiety (Forms) przeprowadzonej w miesiącu marcu 2021r. wśród 240 uczniów klas 4 - 8 PSP Nr 14 Integracyjnej im. Jana Pawła II w Radomiu.
4. Ponadto w marcu i maju 2021 r. została przeprowadzona ewaluacja wewnętrzna w formie badania ankietowego (uczniowie i nauczyciele), kto rej wyniki posłużyły do wprowadzenia modyfikacji programu na rok szkolny 2021/2022 w PSP Nr 14 Integracyjnej w Radomiu, a także ustalały w jakim stopniu program profilaktyczno – wychowawczy sprawdził się w praktyce oraz czy zaistniały warunki dla tworzenia szkoły uczącej postaw patriotycznych, obywatelskich, kreatywności i wspierającej wartości, a także zapewniającej wsparcie uczniom oraz ich rodzicom.

Na podstawie przeprowadzonych badań określono czynniki chroniące i czynniki ryzyka oraz główne problemy wychowawcze w szkole:

Czynniki chroniące:

1. W ocenie uczniów, rodziców i nauczycieli szkoła jest bezpieczna i zauważa problemy uczniów.
2. W ocenie rodziców i nauczycieli szkoła udziela w miarę potrzeb i możliwości pomocy w rozwiązywaniu trudności wychowawczych lub wspiera w wychowaniu dzieci.
3. W ocenie uczniów, mają oni w większości wsparcie w rodzinie oraz wiedzą do kogo mogą się zwrócić w szkole o pomoc w przypadku pojawienia się kłopotów lub trudności.
4. W ocenie uczniów szkoła uczy postaw patriotycznych, obywatelskich, bycia członkiem rodziny przywiązania do korzeni (regionu), zdrowego stylu życia, przeciwdziałania agresji, zapobiegania zagrożeniom i uzależnieniom.
5. W ocenie nauczycieli i rodziców najważniejszymi zadaniami szkoły w obszarze profilaktyki i wychowania są: zapewnienie bezpieczeństwa w szkole i na zajęciach pozalekcyjnych, imprezach szkolnych, wycieczkach; kształtowanie dojrzałego i odpowiedzialnego postępowania mojego dziecka; promowanie zdrowego stylu życia i uświadamianie zagrożeń ze strony uzależnień; wspomaganie indywidualnego rozwoju ucznia w zależności od jego potrzeb i możliwości; wspieranie rozwoju intelektualnego, przygotowanie do odbioru dóbr kultury i sztuki.
6. Według nauczycieli i rodziców realizowany w szkole program wychowawczo-profilaktyczny jest zgodny z powszechnie uznawanymi wartościami i normami zachowania.
7. Nauczyciele realizują zadania programu wychowawczo – profilaktycznego w swojej pracy.

8. Uczniowie rozmawiają o wartościach z rodzicami, nauczycielami, rodzeństwem lub z kolegą/ koleżanką.
9. Szkoła organizuje prelekcje, zajęcia, akcje na temat zagrożeń i szkodliwości używek, w których uczestniczą uczniowie, rodzice i nauczyciele.
10. W ocenie rodziców i samych uczniów świadomość zagrożeń wynikających z uzależnień jest na wysokim poziomie.

Czynniki ryzyka:

Z przeprowadzonych diagnoz wynika, że do czynników ryzyka wśród naszych uczniów należą:

1. Nie wszyscy uczniowie wykazują zaufanie do nauczycieli w stopniu, który pozwoliłby o proszenie ich o pomoc.
2. Brak znajomości (przez część rodziców) treści Programu wychowawczo-profilaktycznego, a co za tym idzie wiedzy co do realizowanych treści.
3. Braki w zakresie prawidłowego rozumienia asertywności i wykorzystywania jej w codziennych sytuacjach społecznych,
4. Szkoła jest bezpiecznym miejscem, ale zdarzają się wśród uczniów w akty przemocy psychicznej (wyśmiewanie) i fizycznej, a także wykluczanie i izolowanie z grupy, a podczas nauki zdalnej cyberprzemocy.
5. Czas pandemii negatywnie wpłynął na kondycję psychiczną uczniów, co może wiązać się z trudnościami w codziennym funkcjonowaniu.

Główne problemy wychowawcze dostrzegane w szkole przez uczniów, rodziców i nauczycieli:

1. Problem nasilonych konfliktów i niewłaściwych sposobów ich rozwiązywania (przez przemoc fizyczną, psychiczną i cyberprzemoc).
2. Brak tolerancji wobec osób, które się w jakiś sposób wyróżniają.
3. Zagrożenie związane z używkami – głównie z papierosami, e-papierosami, napojami energetycznymi.
4. Problemy z podejmowaniem zachowań ryzykownych (korzystanie z Internetu, portali społecznościowych).

Rekomendacje:

1. Szerzej i celowo informować o działaniach profilaktycznych prowadzonych wobec uczniów rodziców w celu wzmocnienia przekazu i skuteczniejszego współdziałania rodziców ze szkołą.

2. Prowadzić nadal różne formy profilaktyki, szczególnie takie, które oparte są na wielozmysłowym przekazie, z wykorzystaniem środków audiowizualnych oraz poprzez kontakt z ludźmi mających doświadczenie w dobrym kontakcie z młodzieżą.
3. Zadbać o wszechstronną współpracę z rodzicami w przypadku uczniów, którzy nie radzą sobie z relacjami rówieśniczymi, a przez to nie czują się bezpiecznie.
4. Wzmocnić działania profilaktyczne w klasach, również we współpracy z zespołem psychologiczno-pedagogicznym.
5. Działania wychowawcze i profilaktyczne należy oprzeć na ogólnie przyjętych wartościach wzmacniających empatię, poczucie współodpowiedzialności za innych.
6. Prowadzić działania dotyczące kształtowania pasji i zainteresowań, jako alternatywę dla zachowań ryzykownych i uzależnień.
7. Inicjować działania wzmacniające więzi rówieśnicze, i rodzinne poprzez projekty, konkursy i pozaszkolne formy spędzania czasu.
8. Stwarzać atmosferę poczucia bezpieczeństwa i szacunku u uczniów i rodziców w celu zachęcenia do szukania pomocy dla siebie i rówieśników u wychowawców, nauczycieli i specjalistów.
9. Udzielać indywidualnego wsparcia uczniom i rodzicom w przypadkach zgłoszenia takiej potrzeby, lub zauważenia niepokojących zachowań, czy problemów.
10. Na bieżąco monitorować stan psychiczny uczniów, poprzez częste rozmowy z nimi na temat uczuć, emocji oraz problemów w wieku dojrzewania.
11. Uwrażliwić i przypominać nauczycielom uczącym o możliwości odczuwania przez uczniów skrajnie różnych emocji, spowodowanych okresem dojrzewania oraz obecną sytuacją pandemiczną. Izolacja społeczna negatywnie działa na ich rozwój społeczny i emocjonalny oraz ich funkcjonowanie poznawcze. Zwiększenie wsparcia ze strony nauczycieli w procesie dydaktycznym w atmosferze życzliwości i szacunku.

VIII. Priorytety do pracy wychowawczo – profilaktycznej

Z powyższych rekomendacji wyłaniają się następujące priorytety do pracy wychowawczo – profilaktycznej na rok szkolny 2021/2022:

- 1. Integracja zespołów klasowych i całej społeczności szkolnej:**
 - a) kształtowanie umiejętności interpersonalnych,

- b) wdrażanie do przestrzegania i akceptowania zasad i norm życia społecznego,
- c) doskonalenie umiejętności komunikacyjnych,
- d) wzmacnianie więzi emocjonalnej z grupą,
- e) kształtowanie szacunku i tolerancji dla własnej osoby i innych,
- f) rozwijanie umiejętności współżycia i współdziałania w grupie,
- g) wskazywanie na osoby, które mogą świadczyć pomoc i wsparcie w sytuacjach trudnych,
- h) angażowanie rodziców we wszelkiego rodzaju inicjatywy klasowe i szkolne,
- i) dbanie, aby rodzice znali dokumentację szkolną oraz posiadali wiedzę dotyczącą zakresu udzielanej dzieciom pomocy.,
- j) rozwijanie poczucia odpowiedzialności społecznej w sytuacjach kryzysowych zagrażających całemu społeczeństwu (np. rozprzestrzenianie się epidemii COVID-19).

2. Rozwijanie umiejętności rozwiązywania konfliktów z zachowaniem wzajemnego szacunku i tolerancji:

- a) kształtowanie umiejętności radzenia sobie z emocjami,
- b) rozwijanie postawy asertywnej,
- c) przekazywanie wiedzy na temat zjawiska przemocy, agresji i konfliktów,
- d) rozwijanie umiejętności rozwiązywania konfliktów i radzenia sobie w sytuacji doświadczania przemocy,
- e) kształtowanie poczucia odpowiedzialności i umiejętności ponoszenia konsekwencji za własne postępowanie,
- f) uczenie przyjmowania empatycznej i życzliwej postawy w stosunku do innych,
- g) doskonaleniu umiejętności wypełniania ról społecznych, kreowanie postaw pro społecznych w sytuacji kryzysowej (np. epidemia COVID-19).

3. Profilaktyka zdrowotna, w tym uzależnień – nacisk na wzmacnianie czynników chroniących:

- a) rozwijanie postawy asertywnej,
- b) kształtowanie przyjaznego stosunku do środowiska przyrodniczego z zachowaniem dbałości o własne zdrowie i bezpieczeństwo,
- c) uświadamianie zagrożeń związanych z różnego rodzaju uzależnieniami,
- d) wspieranie uczniów w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz w ograniczaniu zachowań ryzykownych, w tym związanych z zażywaniem substancji psychoaktywnych,
- e) angażowanie uczniów w grupowe zajęcia pozalekcyjne,
- f) promowanie zdrowego stylu życia w różnych aspektach,
- g) motywowanie do rozwijania zainteresowań, pasji i uzdolnień,
- h) wskazywanie wartości jako źródła postawy moralnej, zapobiegającej uzależnieniom,

- i) ukierunkowanie na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowanie zachowań prozdrowotnych, w tym w zakresie przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się epidemii COVID-19.

W/w priorytety stanowią podstawę planowanych i realizowanych działań wszystkich pracowników szkoły, a także organizacji działających na terenie szkoły.

IX. Strategia wychowawczo – profilaktyczna:

Obszar: Zdrowie – edukacja zdrowotna

1. Uczeń potrafi zadbać o higienę swojego ciała oraz estetyczny i stosowny do sytuacji wygląd zewnętrzny.
2. Uczeń zna i stosuje podstawowe zasady zdrowego stylu życia, w tym zdrowego odżywiania, aktywności fizycznej, równowagi pomiędzy pracą a wypoczynkiem.
3. Uczeń posiada wiedzę i umiejętności dotyczące natury stresu i konstruktywnych sposobów radzenia sobie z nim.
4. Uczeń posiada świadomość swoich mocnych i słabych stron, aktywnie dąży do rozwijania swojej osobowości i budowania poczucia własnej wartości.
5. Uczeń jest świadomością własnych emocji i posiada umiejętności radzenia sobie z nimi.
6. Uczeń zna i stosuje się do zasad związanych z zapobieganiem i rozprzestrzenianiem się chorób zakaźnych, w tym COVID 19.

Obszar: Relacje – kształtowanie postaw społecznych

1. Uczeń zna i stosuje w codziennym życiu podstawowe zasady komunikacji międzyludzkiej.
2. Uczeń zachowuje się zgodnie z przyjętymi zasadami życia społecznego.
3. Uczeń ma ukształtowane umiejętności interpersonalne, w tym odpowiedzialność za innych, empatia, okazywanie pomocy, szacunku i tolerancji.
4. Uczeń potrafi współpracować w grupie.
5. Uczeń potrafi inicjować i podtrzymywać relacje z innymi ludźmi.
6. Uczeń zna konstruktywne sposoby rozwiązywania konfliktów i stosuje w trudnych sytuacjach społecznych.

Obszar: Kultura – wartości, normy i wzory zachowań

1. Uczeń buduje akceptowany społecznie system wartości i żyje zgodnie z nim.
2. Uczeń jest samodzielny, przejawia wewnętrzną motywację do działania na różnych polach.
3. Uczeń aktywnie uczestniczy w życiu klasy, szkoły i społeczności lokalnej.
4. Uczeń przejawia zainteresowanie i szacunek dla kultury i dorobku narodowego. Aktywnie uczestniczy w różnego rodzaju wydarzeniach kulturalnych.
5. Uczeń jest twórczy i kreatywny, podejmuje różnego rodzaju działania w sferze kultury.

Obszar: Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)

1. Uczeń zna i stosuje zasady bezpieczeństwa zarówno w różnych sytuacjach życiowych, jak i w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia.
2. Uczeń zna i stosuje zasady bezpiecznego (dla zdrowia fizycznego, psychicznego i społecznego) korzystania z technologii informacyjno – komunikacyjnych.
3. Uczeń jest świadomy szeroko rozumianych skutków przemocy i unikastosowania jej wobec innych.
4. Uczeń posiada wiedzę na temat środków uzależniających i zagrożeń z nimi związanych.
5. Uczeń wykazuje postawę asertywną w różnych sytuacjach ryzykownych (w tym związanych z używkami, przemocą, ryzykownymi zachowaniami seksualnymi).

Obszar: Wspieranie rozwoju ucznia dostosowane do jego indywidualnych potrzeb i możliwości.

1. Uczeń ma poczucie własnej wartości.
2. Uczeń, uwzględniając swoje indywidualne predyspozycje bierze udział w konkursach, zawodach sportowych, prezentuje swoje prace na forum szkoły wzmacniając swoje mocne strony.
3. Uczeń korzysta z form pomocy dostosowanych do jego możliwości i potrzeb.
4. Uczeń rozwija swoje pasje i zainteresowania na zajęciach pozalekcyjnych.
5. Uczeń korzysta z pomocy doradcy zawodowego, zaś zagadnienia związane z doradztwem zawodowym będą uwzględnione w planach pracy wychowawców klasowych.

Wyżej wymienione cele realizowane są między innymi w następujących formach:

- ❖ godziny z wychowawcą,
- ❖ indywidualne rozmowy z wychowawcą,
- ❖ spotkania z gośćmi spoza szkoły,
- ❖ zajęcia profilaktyczne z pedagogiem/ psychologiem,
- ❖ indywidualne rozmowy z pedagogiem/ psychologiem,
- ❖ konkursy,
- ❖ prezentacje multimedialne,
- ❖ koncerty profilaktyczne,
- ❖ filmy profilaktyczne,
- ❖ imprezy szkolne (dyskoteki, wycieczki, imprezy klasowe, apele),
- ❖ przedstawienia profilaktyczne,
- ❖ zajęcia pozalekcyjne.

Proponowane treści wychowawczo – profilaktyczne do realizacji w pracy wychowawcy:

<i>Obszar</i>	<i>Zadania – oddziały przedszkolne i klasy 1-3</i>
Zdrowie –edukacja zdrowotna Budowanie postawy prozdrowotnej i zdrowego stylu życia	• zapoznanie z podstawowymi zasadami dbałości o zdrowie własne i innych, kształtowanie umiejętności kreowania środowiska sprzyjającego zdrowemu stylowi życia, • zapoznanie z zasadami, zdrowego racjonalnego odżywiania się, higieny osobistej i aktywności fizycznej, • przygotowanie do podejmowania działań mających na celu zdrowy styl życia w aspekcie fizycznym i psychicznym, • kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie, • rozwijanie umiejętności podejmowania działań na rzecz ochrony przyrody w swoim środowisku, • kształtowanie umiejętności analizy zjawisk przyrodniczych, rozumowania przyczynowo – skutkowego, • uświadamianie wpływu przyrody nieożywionej na życie ludzi, zwierząt i roślin,

	- kształtowanie wytrwałości w działaniu i dążeniu do celu, umiejętności adekwatnego zachowania w sytuacjach zwycięstwa i porażki, - kształtowanie u uczniów świadomości korelacji pomiędzy stylem życia a zdrowiem, szczególnie w okresie epidemii, - nauka odpowiedzialności za własne zdrowie i zdrowie innych osób znaszego otoczenia, - kształtowanie nawyków higienicznych i przestrzegania procedur sanitarnych dotyczących przeciwdziałania epidemii SARS-CoV-19, - kształtowanie umiejętności racjonalnego korzystania z urządzeń mobilnych, w szczególności przejścia szkoły na naukę zdalną.
Relacje – kształtowanie postaw społecznych	- kształtowanie podstawowych umiejętności komunikacyjnych, - kształtowanie umiejętności przestrzegania obowiązujących reguł, - kształtowanie umiejętności nawiązywania i podtrzymywania relacji z rówieśnikami rozpoznawania ich potrzeb, zgodnej współpracy z innymi, z zachowaniem obowiązujących norm i reguł kultury osobistej, - przygotowanie do sprawiedliwego i uczciwego oceniania zachowania własnego i innych ludzi, - zapoznanie z podstawowymi prawami i obowiązkami wynikającymi z roli ucznia oraz członka szkolnej społeczności, rodziny i kraju, - rozwijanie empatii, umiejętności podejmowania działań mających na celu pomoc słabszym i potrzebującym, rozwijanie umiejętności rozwiązywania konfliktów i sporów, - kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole poprzez budowanie prawidłowych relacji między wszystkimi członkami społeczności szkolnej, - eliminowanie napięć psychicznych spowodowanych niepowodzeniami szkolnymi oraz trudnościami w kontaktach z rówieśnikami, - pomoc rodzicom i nauczycielom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i opiekuńczych, - prawa dziecka i ucznia.
Kultura – wartości, normy, wzory zachowań	- kształtowanie umiejętności właściwego komunikowania się w różnych sytuacjach społecznych, dbałość o język i kulturę wypowiedzania się, - kształtowanie umiejętności analizy prostych sytuacji wychowawczych, odróżniania dobra od zła, - kształtowanie gotowości do uczestnictwa w kulturze, poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także poszanowania innych kultur i tradycji, określenie swojej przynależności kulturowej poprzez kontakt z wybranymi dziełami sztuki, zabytkami i tradycją

	w środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym, uczestniczenie w życiu kulturalnym środowiska rodzinnego, szkolnego, lokalnego oraz wydarzeniach organizowanych przez najbliższą społeczność, - kształtowanie wrażliwości estetycznej poprzez kontakt z dziełami literackimi i wytworami kultury, zapoznanie z wybranymi dziełami architektury i sztuk plastycznych należących do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury, wyzwalanie potrzeby kontaktu z literaturą i sztuką dla dzieci, - kształtowanie postaw wyrażających szacunek dla ludzi niezależnie od religii, statusu materialnego, wieku, wyglądu, poziomu rozwoju intelektualnego i fizycznego oraz respektowanie ich praw, podejmowania działań w celu zapobiegania dyskryminacji, - inspirowanie do podejmowania aktywności i inicjatyw oraz pracy zespołowej, wspomaganie działań służących kształtowaniu własnego wizerunku i otoczenia, - przygotowanie do radzenia sobie w sytuacjach codziennych wymagających umiejętności praktycznych, budzenie szacunku dla pracy ludzi różnych zawodów, - przygotowanie do podejmowania działań mających na celu identyfikowanie i rozwijanie własnych zainteresowań, - wstępne kształtowanie postaw wyrażających szacunek do symboli i tradycji narodowych oraz tradycji związanych z rodziną, szkołą i społecznością lokalną, - kształtowanie umiejętności wyrażania własnych emocji w różnych formach ekspresji, - kształtowanie poczucia własnej wartości dziecka, podtrzymywanie ciekawości poznawczej, rozwijanie kreatywności i przedsiębiorczości oraz brania odpowiedzialności za swoje decyzje i działania, - kształtowanie świadomości odmienności osób niepełnosprawnych, innej narodowości, wyznania, tradycji kulturowej oraz innych praw, - rozwijanie postaw patriotycznych i obywatelskich, wzmacnianie poczucia tożsamości narodowej oraz więzi ze społecznością lokalną, - kształtowanie hierarchii wartości, wspieranie akcji charytatywnych,
Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)	- zapoznanie z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych, kształtowanie właściwego zachowania się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia oraz sytuacjach nadzwyczajnych, - kształtowanie umiejętności wyszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł, korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych, kształtowanie świadomości negatywnego wpływu pracy przy komputerze na zdrowie i kontakty społeczne oraz niebezpieczeństw wynikających

	z anonimowości kontaktów, respektowanie ograniczeń dotyczących korzystania z komputera, Internetu i multimediiów, • przygotowanie do bezpiecznego i rozsądnego korzystania z narzędzi i urządzeń technicznych, bezpiecznego organizowania zajęć ruchowych i poruszania się po drogach, • przygotowanie do bezpiecznego korzystania ze środków komunikacji, zapobiegania i przeciwdziałania sytuacjom problemowym, • kształtowanie umiejętności utrzymania ładu i porządku wokół siebie, w miejscu nauki i zabawy, • wdrażanie podstawowych zasad bezpieczeństwa, • przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – wczesne wykrywanie form przemocy wśród uczniów: obserwacje, współpraca z pielęgniarką szkolną, • ochrona ofiar przemocy: rozmowy z uczniem i konsultacje z rodzicami, w razie konieczności wszczęcie procedury Niebieskiej Karty, współpraca z policją, sądem i MOPS-em.
Preorientacja zawodowa	• dziecko określa, co lubi robić; podaje przykłady różnych zainteresowań; określa, co robi dobrze; podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych, • dziecko: odgrywa różne role zawodowe w zabawie; podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie, oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby; wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę; podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny; opowiada o sobie w grupie rówieśniczej, • dziecko: opowiada, kim chciałoby zostać; na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu; podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej.

Obszary	Zadania				
Zdrowie – edukacja zdrowotna	Klasa 4	Klasa 5	Klasa 6	Klasa 7/8	
	Nabycie podstawowej wiedzy na temat stresu.	Zachęcanie uczniów do pracy nad własną motywacją oraz	Kształtowanie umiejętności rozpoznawania	Kształtowanie postawy proaktywnej, w której uczeń	

	Inspirowanie młodzieży do myślenia o własnej motywacji do działania. Nabywanie umiejętności gromadzenia i porządkowania wiedzy o sobie. Kształtowanie postaw prozdrowotnych poprzez promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia. Kształtowanie u uczniów świadomości korelacji pomiędzy stylem życia a zdrowiem, szczególnie w okresie epidemii. Nauka odpowiedzialności za własne zdrowie i zdrowie innych osób z naszego otoczenia. Kształtowanie nawyków higienicznych	analizą czynników które ich demotywią. Kształtowanie umiejętności podejmowania i realizacji zachowań prozdrowotnych. Prezentowanie sposobów pokonywania własnych słabości oraz akceptowania ograniczeń i niedoskonałości. Kształtowanie u uczniów świadomości korelacji pomiędzy stylem życia a zdrowiem, szczególnie w okresie epidemii. Nauka odpowiedzialności za własne zdrowie i zdrowie innych osób z naszego otoczenia. Kształtowanie nawyków	własnych cech osobowości. Kształtowanie konstruktywnego obrazu własnej osoby, np.: świadomość mocnych i słabych stron. Rozwijanie właściwej postawy wobec zdrowia i życia jako najważniejszych wartości. Doskonalenie i wzmacnianie zdrowia fizycznego. Kształtowanie u uczniów świadomości korelacji pomiędzy stylem życia a zdrowiem, szczególnie w okresie epidemii. Nauka odpowiedzialności za własne zdrowie i zdrowie innych osób z naszego otoczenia. Kształtowanie nawyków higienicznych i przestrzegania	przejmuje inicjatywę, ale też odpowiedzialność za swoje działania, decyzje. Kształtowanie umiejętności świadomego wyznaczania sobie konkretnych celów. Rozwijanie umiejętności hierarchizacji zadań. Podnoszenie poczucia własnej wartości poprzez określenie osobistego potencjału. Kształtowanie świadomości własnego ciała z uwzględnieniem zmian fizycznych i psychicznych w okresie dojrzewania. Kształtowanie u uczniów świadomości korelacji pomiędzy stylem życia a zdrowiem, szczególnie w okresie epidemii.
--	---	--	--	---

	i przestrzegania procedur sanitarnych dotyczących przeciwdziałania epidemii SARS-CoV-19. Kształtowanie umiejętności racjonalnego korzystania z urządzeń mobilnych, w szczególności przejścia szkoły na naukę zdalną.	higienicznych i przestrzegania procedur sanitarnych dotyczących przeciwdziałania epidemii SARS-CoV-19. Kształtowanie umiejętności racjonalnego korzystania z urządzeń mobilnych, w szczególności przejścia szkoły na naukę zdalną.	procedur sanitarnych dotyczących przeciwdziałania epidemii SARS-CoV-19. Kształtowanie umiejętności racjonalnego korzystania z urządzeń mobilnych, w szczególności przejścia szkoły na naukę zdalną.	Nauka odpowiedzialności za własne zdrowie i zdrowie innych osób z naszego otoczenia. Kształtowanie nawyków higienicznych i przestrzegania procedur sanitarnych dotyczących przeciwdziałania epidemii SARS-CoV-19. Kształtowanie umiejętności racjonalnego korzystania z urządzeń mobilnych, w szczególności przejścia szkoły na naukę zdalną
--	--	--	---	---

Obszary	Zadania			
Relacje-kształtowanie postaw społecznych.	Klasa 4	Klasa 5	Klasa 6	Klasa 7/8
	Kształtowanie umiejętności właściwej komunikacji, stanowiącej podstawę współdziałania. Kształtowanie umiejętności asertywnego	Rozwijanie umiejętności rozumienia innych, która sprzyja efektywnej współpracy. Rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy	Kształtowanie umiejętności współpracy w dążeniu do osiągnięcia celu. Uwrażliwianie na różne obszary ludzkich problemów i potrzeb poprzez	Kształtowanie umiejętności budowania właściwych interakcji z ludźmi. Kształtowanie umiejętności szukania inspiracji, rozwijanie własnej kreatywności.

	wyrażania własnych potrzeb. Rozwijanie wrażliwości na potrzeby i trudności innych ludzi. Kształtowanie postawy szacunku i zrozumienia wobec innych osób. Rozwijanie zdolności do inicjowania i podtrzymywania znaczących głębszych relacji. Budowanie atmosfery wzajemnego szacunku w społeczności szkolnej. Rozwijanie przedsiębiorczości i kreatywności uczniów	w sytuacji konfliktu- podstawy negocjacji i mediacji. Wyzwalanie chęci do działania na rzecz innych osób w celu poprawy ich sytuacji (wolontariat). Rozwijanie poczucia przynależności do grupy (samorząd uczniowski, klub, drużyna, wspólnota). Kształtowanie otwartości na doświadczenia innych ludzi, ich sposobów rozwiązywania problemów, na nową wiedzę. Rozwijanie świadomości dotyczącej roli osób znaczących i autorytetów. Rozwijanie przedsiębiorczości i kreatywności uczniów	krzewienie potrzeby udzielania pomocy (wolontariat). Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych: wyrażanie własnych opinii, przekonań i poglądów. Rozwijanie świadomości i roli wartości rodziny w życiu człowieka. Rozwijanie samorządności. Rozwijanie przedsiębiorczości i kreatywności uczniów	Rozwijanie odpowiedzialności za siebie i innych (wolontariat). Rozwijanie przedsiębiorczości i kreatywności uczniów Rozwijanie umiejętności dostrzegania pozytywnych aspektów działania zespołowego poprzez docenienie różnic zdań i wiedzy, doświadczeń, specjalizacji, kompetencji. Rozwijanie potrzeby ciągłego doskonalenia siebie jako jednostki, członka rodziny i społeczeństwa.
--	---	---	--	---

Obszary	Zadania			
Kultura – wartości, normy i wzory zachowań	Klasa 4	Klasa 5	Klasa 6	Klasa 7/8
	Uwrażliwianie na kwestie moralne, np. mówienie prawdy, sprawiedliwego traktowania.	Budowanie samos wiadomości dotyczącej praw, wartości, wpływów oraz postaw.	Rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia w kontekście analizy wpływów rówieśników i mediów na zachowanie.	Popularyzowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
	Kształtowanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia.	Rozwijanie umiejętności wyrażania własnych emocji w sposób twórczy.	Dokonywanie analizy postaw, wartości, norm społecznych, przekonań i czynników które na nie wpływają.	Rozwijanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia i samokształcenia, zaangażowania w zdobywanie wiedzy i umiejętności.
	Kształtowanie potrzeby uczestnictwa w kulturze.	Rozwijanie umiejętności właściwego zachowania się z uwzględnieniem sytuacji i miejsca.	Rozwijanie szacunku dla kultury i dorobku narodowego.	Rozwijanie takich cech jak; pracowitość, odpowiedzialność, prawdomówność, rzetelność i wytrwałość. Umacnianie więzi ze społecznością lokalną.

Obszary	Zadania			
Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)	Klasa 4	Klasa 5	Klasa 6	Klasa 7/ 8
	Redukowanie agresywnych zachowań poprzez uczenie sposobów rozwiązywania problemów. Budowanie atmosfery otwartości i przyzwolenia na dyskusję.	Rozwijanie umiejętności identyfikowania przyczyn własnego postępowania. Dokonywanie analizy wpływu nastawienia do siebie i innych na motywację do podejmowania	Dostarczanie wiedzy na temat osób i instytucji świadczących pomoc w trudnych sytuacjach. Budowanie atmosfery wsparcia i zrozumienia w	Rozwijanie postaw opartych na odpowiedzialności za dokonywane wybory i postępowanie. Dostarczanie wiedzy z zakresu prawa dotyczącego

	Uświadamianie zagrożeń wynikających z korzystania z nowoczesnych technologii informacyjnych. Zwiększenie wiedzy na temat środków uzależniających i zagrożeń z nimi związanych. Rozwijanie Umiejętności i troski własne bezpieczeństwo w relacjach z innymi.	różnorodnych zachowań. Rozwijanie poczucia osobistej odpowiedzialności, zachęcanie do zaangażowania się w prawidłowe i zdrowe zachowania. Doskonalenie umiejętności rozpoznawania symptomów uzależnienia od komputera i Internetu.	sytuacji problemowej. Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z własnymi negatywnymi emocjami oraz z zachowaniami agresywnymi. Kształtowanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych. Rozwijanie świadomości dotyczącej prawa do prywatności, w tym do ochrony danych osobowych oraz ograniczonego zaufania do osób poznanych w sieci.	postępowania w sprawach nieletnich. Przeciwdziałanie ryzykownym zachowaniom seksualnym. Rozwijanie umiejętności reagowania w sytuacjach kryzysowych, niesienie pomocy dotkniętym nimi osobom oraz minimalizowania ich negatywnych skutków. Rozwijanie umiejętności wykorzystywania elementów negocjacji i mediacji w sytuacji rozwiązywania konfliktów.
Preorientacja zawodowa	Zapoznanie z rolą zainteresowań w życiu człowieka.	Rozwijanie zainteresowań i pasji uczniów.	Rozwój zainteresowań poszerzenie autonomii i samodzielności.	Planowanie dalszej edukacji uwzględniającej własne zainteresowania, zdolności i umiejętności oraz sytuację na rynku pracy.

				Poznanie specyfiki różnych form kształcenia i zawodów: uczestniczenie w dniach otwartych wybranych szkół i zakładów pracy itp.
--	--	--	--	--

Wychowawca klasy tworzy plan pracy wychowawcy uwzględniając wyżej wymienione obszary i treści, dostosowując je do rozpoznanych potrzeb swojej klasy, jednak ze szczególnym uwzględnieniem zadań priorytetowych.

➤ **Harmonogram działań profilaktycznych szkoły w zakresie ustalonych priorytetów i następujących projektów:**

1. Realizacja treści priorytetowych w ramach zajęć z wychowawcą oraz podczas bieżącej pracy z zespołami klasowymi w trakcie całego roku szkolnego.
2. Program - Powszechna Nauka Pływania.
3. Program - "Owoce i warzywa w szkole" i „Mleko w szkole” organizowany przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, finansowany ze środków Unii Europejskiej i budżetu krajowego, dla uczniów klas I-V.

➤ **Harmonogram działań profilaktycznych wśród nauczycieli:**

Działanie	Odbiorcy	Osoba odpowiedzialna	Termin realizacji
Szkolenie Rady Pedagogicznej w zakresie planowania i realizowania działań profilaktycznych	Rada Pedagogiczna	Dyrekcja	I semestr
Konsultacje i warsztaty prowadzone przez pracowniko w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej	Zgodnie z indywidualnymi potrzebami nauczycieli	Zainteresowani nauczyciele	Cały rok szkolny

Kursy i szkolenia zewnętrzne oraz wewnętrzne	Zgodnie z indywidualnymi potrzebami nauczycieli	Zainteresowani nauczyciele	Cały rok szkolny
Konsultacje prowadzone z pedagogami i psychologiem szkolnym	Zgodnie z indywidualnymi potrzebami nauczycieli	Pedagog, psycholog	Cały rok szkolny

➤ **Harmonogram działań profilaktycznych wśród rodziców:**

Działanie	Osoba odpowiedzialna	Termin realizacji
Konsultacje dla rodziców i poradnictwo psychologiczne.	Pedagog, psycholog	Cały rok szkolny
Prelekcje dla rodziców	Pedagog, psycholog, Dyrekcja	Uzgodniony z prelegentem
Ulotki i inne materiały informacyjne.	Pedagog, psycholog	Cały rok szkolny

X. Współpraca z rodzicami w zakresie działań wychowawczych, zapobiegawczych prozdrowotnych oraz interwencyjnych

1. Aktywne zaangażowanie w procesy edukacyjno-wychowawcze i podejmowanie decyzji dotyczących tego, co dzieje się w szkole; Współpraca z rodzicami, współdecydowanie, współodpowiedzialność; Tworzenie w szkole przestrzeni do zaangażowania rodziców, działania, jakie podejmuje szkoła, by dzielić się odpowiedzialnością za proces uczenia się.
2. Włączanie rodziców do akcji, programów, uroczystości promujących zdrowy styl życia.
3. Szkolenia dla rodziców w ramach wzmacniania więzi między nimi i dziećmi, wzbogacające wiedzę z zakresu funkcjonowania mózgu młodego człowieka i tym samym lepszego rozumienia go.
4. Wzbogacanie wiedzy i umiejętności rodziców w ramach organizowanych Warsztatów Umiejętności Wychowawczych – w miarę możliwości i potrzeb.

5. Spotkania z rodzicami wychowawców i pedagoga szkolnego, przedstawianie diagnozy problemów uzależnień, przekazywanie ulotek informacyjnych, indywidualne wskazówki, porady.
6. Rozmowy interwencyjne w przypadku pojawienia się problemów związanych z zażywaniem środków psychoaktywnych, ich posiadaniem i rozprowadzaniem, organizowanie opieki, informowanie o specjalistycznej pomocy, podejmowanie stosownych działań.

XI. Metody współpracy szkoły z policją

W ramach długofalowej pracy wychowawczo - profilaktycznej szkoła i policja utrzymują stałą, bieżącą współpracę w zakresie profilaktyki zagrożeń. Koordynatorami współpracy jest pedagog szkolny oraz specjalista ds. nieletnich i patologii właściwej jednostki policji. Do współpracy ze szkołą zobowiązany jest także dzielnicowy, w rejonie którego znajduje się szkoła.

W ramach współpracy policji ze szkołą organizuje się:

- stałą współpracę i wymianę doświadczeń dyrektora szkoły, pedagoga i psychologa szkolnego w zakresie profilaktyki zagrożeń,
- spotkania dyrektora szkoły, pedagoga, psychologa, nauczycieli ze specjalistami ds. nieletnich i patologii, podejmujące tematykę zagrożeń przestępczością oraz demoralizacją dzieci i młodzieży w środowisku lokalnym,
- spotkania tematyczne młodzieży szkolnej z udziałem funkcjonariuszy policji m.in. na temat odpowiedzialności nieletnich za popełniane czyny karalne, prawnych aspektów narkomanii, wychowania w trzeźwości, zasad bezpieczeństwa, zachowań ryzykownych oraz sposobów unikania zagrożeń,
- informowanie policji o zdarzeniach na terenie szkoły wypełniających znamiona przestępstwa, stanowiących zagrożenie dla życia i zdrowia uczniów oraz przejawach demoralizacji młodzieży,
- udzielanie przez policję pomocy w rozwiązywaniu trudnych problemów, które zaistniały na terenie szkoły,
- wspólny – szkoły i policji - udział w lokalnych programach profilaktycznych związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom oraz zapobieganiem demoralizacji i przestępczości nieletnich.

XII. Ewaluacja programu wychowawczo – profilaktycznego szkoły

Przebieg pracy wychowawczo – profilaktycznej i jej efekty poddawane są systematycznej obserwacji i ocenie przez dyrektora szkoły, wychowawco w klasowych, nauczycieli, pedagoga i psychologa szkolnego. Informacje zwrotne, pochodzące od uczniów, nauczycieli, rodziców będą wykorzystywane w procesie cyklicznej oceny sytuacji wychowawczej i skuteczności działań profilaktycznych podejmowanych przez szkołę.

1. Termin przeprowadzenia ewaluacji : maj – czerwiec 2022 r.
2. Przedmiot ewaluacji: efektywność pracy wychowawco w i nauczycieli na rzecz budowania szkoły wychowującej ku wartościom.
3. Narzędzie ewaluacji:
 - a) obserwacja zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian,
 - b) analiza dokumentacji,
 - c) przeprowadzanie ankiet, kwestionariuszy wśród uczniów, rodziców i nauczycieli,
 - d) rozmowy z rodzicami,
 - e) wymiana spostrzeżeń w zespołach wychowawco w i nauczycieli,
 - f) analiza przypadków.

Program zaopiniowany pozytywnie do realizacji w roku szkolnym 2021/2022 uchwałą nr 2/2021/2022 Rady Pedagogicznej Publicznej Szkoły Podstawowej Nr 14 Integracyjnej im. Jana Pawła II w Radomiu z dnia 27 września 2021 r.